

BUDAPEST XIII. KERÜLETI ADY ENDRE GIMNÁZIUM

Globális nevelés Akció Terv

Az Iskolában 2013 és 2016 között egy EurópaId által támogatott projekt („*Global Fairness*”) keretében tanárok és diákok egyaránt közelebb kerülhettek a globális felelősségre nevelés fogalmához, tematikájához és módszertanához. A projekt eredményeképpen egy olyan tanári kézikönyv született, amely segítséget kíván nyújtani a pedagógusoknak ahhoz, hogy hogyan emeljék be a globális nevelést a tantárgyi keretek közé. A könyv az Artemisszió Alapítvány kiadásában jelent meg 2016-ban „*Iskolák a Változásért*” címen, azokat az óravázlatokat tartalmazza, amelyeket a projektben közreműködő tanárok készítettek el 6 tantárgyban. A tanárok az elkészült óravázlatokat a tantermekben is kipróbálták.

Az Ady Gimnázium és a globális nevelés

Az iskola pedagógiai programjában a projekt megvalósulása előtt, nem szerepelt nevesítve a globális nevelés. Annak egyes területeivel azonban az iskola kiemelten foglalkozik. Ilyen kiemelt terület a Környezeti nevelés. A környezeti nevelés pedagógiája nem csupán témájában áll közel a globális neveléshez. Célja az ismeretek folyamatos bővítése, az ok-okozati összefüggések megértése, az egyre önállóbb gondolkodásra nevelés. A tapasztalati tanulás, a tevékenykedés és az egyre érettebb felelősségvállalás lehetővé teszi a diákok valós, előremutató, hasznos közreműködését ezen a területen.

A globális nevelés másik nagy befogadó területét iskolánkban az iskolán kívüli programok biztosítják. A gyerekek és tanárok, nemzetközi projektekbe bekapcsolódva saját tapasztalatokat szerezhhetnek a globális problémákról és más országok és diákok tanáraival együtt tehetnek lépéseket ezek felderítésére és javaslatokat a megoldásokra.

A globális nevelés nagy témái, mint például a biodiverzitás, a multikulturalizmus, az emberi jogok és az antirasszizmus, a kulturális sokféleség tisztelete már a projekt előtt is megjelentek az iskola pedagógiai programjában és gyakorlatában. Az iskolára jellemző a nyitottság és a szociális problémák iránti érzékenység. Többféle érzékenyítő programon is részt vehetnek a tanulók. A korábbi években együtt dolgoztunk az Amnesty Magyarországgal és különféle civil szervezetekkel, mint például az Uccu és a Haver, amelyek cigányság és zsidóság témában tartottak érzékenyítő órákat. A roma és a zsidó kultúrát bemutató programok közül meg kell említeni a Holokauszt megemlékezéseket és az élő könyvtár programokat. A nemzetközi és hazai programokban való részvétel is fontos eszköze lehet a globális témák iránti érzékenyítésre. Ezek közül meg kell említeni az Aces és a Civil Kurázi programot. Végül, de nem utolsó sorban a globális nevelés nagy kérdései megjelennek a tanórákon is: az emberi jogok kérdése az etika és osztályfőnöki órán, a fair trade és környezetvédelem a földrajz, társadalomismeret és biológia órán, stb. A környezeti tudatosságnak szép példája, hogy az iskola részt vett az Adler János által támogatott „klíma szavazáson”, amellyel Magyarország a párizsi klíma csúcsra készült. Több nemzetközi (Comenius) projektben is részt vettünk, amelyek témája a környezet tudatossághoz kapcsolható. Néhány példa : Friendly people, friendly energy, Conservation, The only path to our survival. Az Európán (és nyugati kultúr-

körön kívüli világ kultúrájának megismerésére sok lehetőséget nyújtanak a történelem és földrajz órák. Mivel az iskolának több kínai, vietnámi, arab és bulgár tanulója van, ezt a sokféleséget ki tudjuk használni interkulturális programok rendezésére, pl. ökonap- kínai teázási szokások. A gyengébbel, elesettebbel vállalt szolidaritás fontosságára az etika és erkölcstan órák is felhívják a figyelmet, de az iskolában tanuló diákok tevőlegesen is megtapasztalhatják azt az alapvető igazságot, hogy a szegényebb is éppen olyan ember, mint ők. A gyerekek találkozhatnak hajléktalan emberekkel, Karácsonykor az iskola gyűjtést rendez a rászorulóknak, a közösségi szolgálatban is igyekszünk érvényesíteni a szolidaritás elvét.

A globális nevelés nem csak tematikájában, hanem módszertanában is tetten érhető az iskolában. A tanárok szívesen élnek interaktív, drámapedagógiai módszerekkel, és ezen a területen rendszeresen továbbképzik magukat. Természetesen ezek a módszerek együtt élnek a konzervatív frontális módszerekre, amelyekre a tanításban szintén szükség van.

A gimnázium pedagógiai alapidokumentumai

Az iskola pedagógiai szempontból is irányt mutató dokumentumai a pedagógiai program, házirend, SzMSz. Ezen kívül a munkát az éves munkaterv határozza meg. Mivel az iskola hivatalosan is ökoiskola, éves ökoiskolai beszámolókra is kötelezett.

A Global Fairness projekt az Ady Gimnáziumban: tapasztalatok és tervek

Az iskola számára Az Iskolák a Változásért projekt minden eleme fontos volt. Megerősítette a globális nevelés fontosságát, ám a projekt nem hatott egységesen az egész tantestületre. A jövőben a gimnázium a következő módokon kívánja erősíteni a globális nevelést:

- kollegák továbbképzése
- nemzetközi projektek
- civil szervezetekkel kapcsolat
- tematikus napok, projekt napok
- a globális nevelés témáira érzékenyítő műhelyek
- különösen az aktuális kihívásokra reagálás (pl. menekültek), válaszok keresése szakemberek bevonásával

A globális nevelés témáinak beemelése a rendes tananyag keretei közé szintén reális lehetőség. Ehhez jó alapot nyújt a Global Fairness projekt keretében elkészült tanítási segédlet. A tanórán kívül leginkább tematikus napok formájában tudjuk elképzelni a globális nevelés témái felé fordulást. Az ilyen tematikus napokra kiváló lehetőséget nyújtanak az iskolanapok.

Bár jelenleg a pedagógia program nem tartalmazza nevesítve a globális nevelést, elgondolkodtunk annak formális beemelésén, amelyre a program átdolgozásának pillanatában kerülhet sor.

Érdekes lenne egy iskola hálózati rendszer kialakítása is, amely tanári kerekasztalokon, módszertani fórumokon, jó gyakorlatok bemutatásán keresztül csinál kedvet a tanároknak a globális neveléssel való megismerkedéshez és erősíti

kompetenciáikat ezen a téren. Ehhez további segítségre lenne szükség a projektgazdától.

Dátum, aláírás

**GLOBAL
FAIRNESS**

The project "Global Fairness" has been funded with support from the European Commission.

The contents of this action are the sole responsibility of contractor and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.